

jedinog svećenika, a on misli, da je za njih svetac na oltaru. Ne bi li bilo bolje, da on čuje sam o sebi, što misle o njemu vjernici i što misle o njegovu radu? Ili zar mislimo, da se ne bi kršćanski puk više zanimao za svoju Crkvu i za sva pitanja, kad bi on sam smio izraziti svoje želje i dati svoje prijedloge o čemu?

Predlagano je i s najviše strane, da se u crkvama organiziraju sastanci s diskusijama. To bi bila odlična stvar. Samo da li bi svi svećenici bili kadri odmah dobro odgovoriti na svako vjerničko pitanje? Da li bi se odmah snašli, da ne bi trpio njihov ugled, a možda i ugled vjere, ako svećenik ne bi bio dorastao kojem pitanju vjernika? To je pitanje.

Ne bi li zato bilo za početak mnogo pogodnije, da svaka crkva ima kod glavnih vrata svoj poštanski pretinac ili kovčežić? U taj bi pretinac mogli vjernici stavljati svoja pitanja, svoje pismene prigovore, svoje želje, svoje prijedloge — bilo s potpisom bilo anonimno, da bude iskrenije i otvorenije. Tu bi dakle, mogli vjernici svoje srce potpuno otvoriti i izliti, da svećenik ima priliku do dna u njega zagledati. Tada bi svećenik mogao sabranije i pomnije uzeti u obzir svaku stvar. To bi bilo također veliko oplodjenje za njegove propovijedi. Ne bi pucao u zrak.

To je moja davna ideja, koju predlažem, ali svuda bez uspjeha. Kad sam u jednom mjestu to predložio, da se postavi takav kovčežić cijeli je misnički kolektiv na mene nasrnuo kao roj osa: Pa oni bi nam se popeli na glavu!

Drugim riječima, mi ne smijemo čuti, što narod misli, što narod želi, što narod prigovara. Mi moramo ostati začahureni u svojoj uzvišenoj veličanstvenosti, do koje ne smije doći dašak laikata, da ne bi okužio našu čast i dostojanstvo u Crkvi. To je apsolutni klerikalizam, koji nam otuđuje narod i nas od naroda.

Mislim, da je baš sada, kad katolički laikat dobiva svoj položaj u Crkvi, vrijeme, da mu taj položaj barem u najmanjoj mjeri i mi dopustimo u svojim crkvama. Klerikalizmu je u Crkvi odzvonilo. O tome moramo biti na čistu. Svećenik ne može u svojoj crkvi biti jedini, koji govori. Vrijeme je da se u svakoj crkvi provede dijalog svećenika s njegovim pukom. Puk mora otvoriti svoja usta u sredini Crkve Božje.

P. Platon Plasajec

## **KONTAKTI (KOJI NAM SE SAMI NUDE**

**(Razgovarajmo! Ne »uređujmo«!)**

Krucijalni problem današnje duhovne pastve — osobito po gradovima i po industrijskim naseljima sa jakom fluktuacijom pučanstva — sigurno je problem pastoralnog kontakta sa vjernicima. Valja ih tražiti i kad oni nas ne traže. A mnogo nas puta ne traže. Valja im se približiti i kad oni ne pokazuju za to nimalo oduševljenja ni želje. Onda smo im često najpotrebniji. Kad od nas bježe i kad gledaju da od nas budu što dalje, baš tada obično i jesu u najvećoj duhovnoj opasnosti. A mnogo je puta čitava mala umjetnost približiti im se. Približiti im se pametno i s uspjehom: tako da ih ne povrijedimo; tako da ih ne odbijemo svojom seljačkom nametljivošću i svojim netaktičkim postupkom. Valja

pogoditi pravi način i tom. A traži to od svećenika koji put mnogo poštenosti. Svećenik se mora izvrnuti riziku i da doživi razočaranje; i da bude odbijen, a možda i ponižen. Puno se je lakše ponosno povući i pasivizirati. Puno se je komotnije zatvoriti u župski ured, u sakristiju, u ispovjedaonicu, pa čekati — obično uzalud — da nam oni prvi dođu.

Zato i jest tako malo svećenika koji to rade. Ako ćemo pravo, takvi su svećenici među nama iznimke. Većina nas zastane pred težinom toga zadatka. Povučee se. Odabere lakši put: liniju manjega otpora. Pastoralni zelotizam prepuštamo mi radije — dobrovoljcima i »herojima«.

Nije lako tražiti vjernike po njihovim kućama. Isus će nam to učiniti prirodno i neupadno. Treba naći zgodnu priliku; valja stoga, ako tu zatajimo, još i oprostiti. Ali ne znam hoće li nam oprostiti, ako s vjernicima prekidamo kontakte i onda kad nam se ti kontakti sami nude. I onda, kad nam je Bog sam poslao ljude na vrata.

A bude to često puta. U ispovjedaonici, možda manje. Ali u župskom uredu i u sakristiji često. Ljudi nam, vjernici, dolaze poslom. Ne dolaze baš po savjet ni na razgovor. Ali: dovode ih ili dotjera neka dužnost, neka potreba. Kojiput i one koji su svijesno okrenili leđa Crkvi. Ne haju puno za vjerske dužnosti. Ali još se kopaju u naše groblje. Još nijesu dotle dotjerali da ne bi, makar »pro forma«, platili mrtvačku misu za pokojnu majku, oca, ženu; da ne bi, kad ih koji dobar znanac zamoli, bili kumovi na krštenju, na krizmi, na vjenčanju. Pa dođu u župski ured da sa svećenikom uglave te tehničko-orkvene stvari. Pokucaju nam na vrata. Pozdrave nas. Pruže nam ruku. Predstave se. Eto, došli smo u priliku, da s njima govorimo. Eto, uspostavili su prvi s nama kontakt. A još su nam češći gosti oni »polukatolici« i »poluvjernici« iz našega župskoga stada. Oni koji još pomalo i prakticiraju, ali pomalo se već i lome. Nešto i čine od svojih vjerskih dužnosti i ne čine. U crkvu, na primjer, dolaze: makar koji put. Dođu i po svetu vodu, i ako se još nijesu vjenčali; i ako možda žive i u preljubničkom konkubinatu. Plaćaju i mise: barem sv. Anti, »za »zdravlje« ili za uspjeh na ispitu. Ne ispovijedaju se; ali ipak kupe koju svijeću u sakristiji, da je na Dušni dan zapale na grobu svojih milih. Najave se i za bogojavljenjski blagoslov domova. Dođu i da upitaju bi li mogli krstiti dijete: kojiput svoje a još češće kćerkino, sinovo, bratovo, sestrično, a da otac i mati »ne znaju«. Bi li se mogli vjenčati — oni ili netko drugi od njihovih — u drugom mjestu, u župskom uredu, u mrak, kod kuće.

Eto, to su ti kontakti koji nam se sami nude. I nitko od nas ne može reći da nije kriv ako ih ne iskoristi. Ako ih barem ne pokuša iskoristiti. Ako ne progovori. Ako samo nezainteresirano i bezvoljno šuti. Ako samo birokratski, rutinski, suho odgovara na pitanja, broji novce, zapisuje podatke u blok ili u bilježnicu.

Propust je to fatalan i kažnjiv. To je pastoralno činovnikovanje i nadničarstvo.

Zašto se ne bi čovjeku, ženi, djevojci barem prijazno nasmijeo? Ništa te ne stoji. Zašto ne bi pokazao da ti nije mrsko što su došli? Zašto se ne bi s njima upustio u razgovor? Nabaci što god što će ih zainteresirati! Nadoveži na nešto što su oni spomenuli: